

Manyleb Cymhwyster

**NCFE Dyfarniad Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac
Amrywiaeth
QN: 601/3144/5**

**NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb
ac Amrywiaeth
QN: 601/3145/7**

Cynnwys

Adran 1

Trosolwg o'r cymwysterau

Tudalen 4

Adran 2

Asesu a safoni

Tudalen 13

Adran 3

Strwythur a chynnwys

Tudalen 16

Adran 4

Cysylltiadau â Safonau Sgiliau Cenedlaethol

Tudalen 33

Adran 5

Gwybodaeth gyffredinol

Tudalen 36

Crynodeb o newidiadau

Mae'r adran hon yn crynhoi'r newidiadau i'r fanyleb cymhwyster hon ers y fersiwn ddiwethaf (Rhifyn 3 Rhagfyr 2017). Gwiriwch y dudalen cymwysterau ar ein gwefan am y fersiwn ddiweddaraf.

Fersiwn	Dyddiad cyhoeddi	Crynodeb o'r newidiadau
V3.1	Ionawr 2020	Gwybodaeth am les a diogelu dysgwyr wedi'i hychwanegu at Adran 1
V3.2	Mehafin 2022	Gwybodaeth am ofynion mynediad wedi'i hychwanegu at Adran 1 Gwybodaeth am lawlyfrau cymorth wedi'i hychwanegu at Adran 1 Gwybodaeth am asesu yn Saesneg wedi'i hychwanegu at Adran 2

Adran 1

Trosolwg o'r cymwysterau

Trosolwg o'r cymwysterau

Cyflwyniad

Rydym am wneud eich profiad o weithio gyda NCFE mor ddymunol a hawdd â phosibl. Mae'r fanyleb cymhwyster hon yn cynnwys popeth sydd angen i chi ei wybod am y cymwysterau hyn a dylai pawb sy'n ymwneud â chynllunio, cyflwyno ac asesu NCFE Dyfarniad a Thystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ei defnyddio.

Mae'r holl wybodaeth a gynhwysir yn y fanyleb hon yn gywir ar adeg ei chyhoeddi.

Er mwyn sicrhau eich bod yn defnyddio'r fersiwn ddiweddaraf o fanyleb y cymhwyster hwn, gwiriwch y dyddiad cyhoeddi ym mhenawdau'r tudalennau yn erbyn y fanyleb cymhwyster ar wefan NCFE.

Os byddwch yn hysbysebu'r cymwysterau hyn gan ddefnyddio enw gwahanol neu fyrrach rhaid i chi sicrhau bod dysgwyr yn ymwybodol y bydd eu tystysgrif derfynol yn nodi teitl cymhwyster rheoledig NCFE Dyfarniad Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth neu NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth.

Ynglŷn â'r cymwysterau hyn

Mae'r rhain yn gymwysterau rheoledig. Y rhifau rheoledig ar gyfer y cymwysterau hyn yw 601/3144/5 a 601/3145/7.

Mae'r cymwysterau hyn wedi'u datblygu er mwyn mynd i'r afael â deddfwriaeth newydd yn y maes hwn, gan atgyfnerthu pwysigrwydd cydraddoldeb ac amrywiaeth o fewn cyd-destunau gwahanol a sicrhau bod pob dysgwr yn dod i ddeall y gwahanol faterion sy'n effeithio ar gydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymdeithas, y gymuned a'r gweithle heddiw.

Gall y cymwysterau hyn fod yn gymwys am gyllid. Am arweiniad pellach ar ariannu, cysylltwch â'ch darparwr cyllid lleol.

Pethau sydd angen i chi wybod

NCFE Dyfarniad Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth:

- Rhif y cymhwyster (RhC): 601/3144/5
- Cyfeirnod: 60131445
- Cyfanswm oriau cymhwyso: 60
- Oriau dysgu dan arweiniad (ODDA): 60
- Gwerth credyd: 6
- Lefel: 2
- Gofynion asesu: portffolio o dystiolaeth wedi'i asesu'n fewnol a'i safoni'n allanol

NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth:

- Rhif y cymhwyster (RhC): 601/3145/7
- Cyfeirnod: 60131457
- Cyfanswm oriau cymhwyso: 180
- Oriau dysgu dan arweiniad (ODDA): 180
- Gwerth credyd: 18
- Lefel: 2
- Gofynion asesu: portffolio o dystiolaeth wedi'i asesu'n fewnol a'i safoni'n allanol

Cyfanswm Oriau Cymhwyso

Cyfanswm Oriau Cymhwyso yw nifer yr oriau tybiannol sy'n cynrychioli amcangyfrif o gyfanswm yr amser y gellid yn rhesymol ddisgwyl y bydd ei angen er mwyn i ddysgwr gyflawni a dangos ei fod wedi cyflawni'r lefel cyrhaeddiad sy'n angenrheidiol ar gyfer dyfarnu cymhwyster.

Mae'r Cyfanswm Oriau Cymhwyso yn cynnwys:

- yr Oriau Dysgu dan Arweiniad ar gyfer y cymhwyster
- amcangyfrif o nifer yr oriau y bydd dysgwr yn rhesymol debygol o'u treulio yn paratoi, yn astudio neu unrhyw ffurf arall ar gyfranogiad mewn addysg neu hyfforddiant, gan gynnwys asesu, sy'n digwydd yn unol â chyfarwyddyd neu oruchwyliaeth uniongyrchol – ond nid o dan arweiniad neu oruchwyliaeth uniongyrchol – darlithydd, goruchwylwr, Tiwtor neu ddarparwr addysg neu hyfforddiant priodol arall.

Gwerth

Mae'r gwerth credyd yn hafal i'r Cyfanswm Oriau Cymhwyso wedi'i rannu â deg, wedi'i dalgrynnu i'r rhif cyfan agosaf.

Nodau ac amcanion y cymwysterau hyn

Nod y cymwysterau hyn yw:

- cyflwyno cysyniadau cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn nifer o amgylcheddau gwahanol gan gynnwys cymdeithas, y gymuned a'r gweithle
- amlygu sut mae stereoteipio a labelu yn effeithio ar unigolion
- amlinellu effeithiau rhagfarn a gwahaniaethu
- caniatáu i'r dysgwr archwilio hawliau a chyfrifoldebau
- pwysleisio pwysigrwydd cymryd cyfrifoldeb unigol a gweithredu i helpu a chefnogi eraill
- darparu sail ar gyfer astudiaeth bellach a/neu ddatblygu gyrfa.

Amcanion y cymwysterau hyn yw helpu dysgwyr i:

- godi eu hymwybyddiaeth o'r materion sy'n ymwneud â chydraddoldeb ac amrywiaeth
- cymhwyso'r ymwybyddiaeth hon trwy eu gweithredoedd yn y gymdeithas, y gymuned a'r gweithle.

Canllawiau mynediad

Mae'r cymwysterau hyn yn addas ar gyfer dysgwyr ifanc ac oedolion, gan gynnwys y rhai sydd mewn swydd neu'n chwilio am waith. Maent hefyd yn ddelfrydol ar gyfer y rhai sydd angen datblygu ymwybyddiaeth o faterion yn ymwneud â chydraddoldeb ac amrywiaeth, er enghraifft fel rhan o raglen sefydlu neu ddatblygiad personol.

Nid oes unrhyw ofynion dysgu blaenorol penodol a argymhellir ar gyfer y cymwysterau hyn. Fodd bynnag, gallai fod o gymorth i ddysgwyr os ydynt eisoes wedi ennill Cymhwyster lefel 1.

Mae'r cymwysterau hyn yn addas ar gyfer dysgwyr cyn 16 oed a hŷn.

Mae cofrestru yn ôl disgrisiwn y ganolfan, yn unol â deddfwriaeth cydraddoldeb a dylid ei wneud ar y Porth.

Mae canolfannau'n gyfrifol am sicrhau bod y cymwysterau hyn yn briodol ar gyfer oedran a gallu dysgwyr. Mae angen iddynt wneud yn siŵr bod dysgwyr yn gallu bodloni gofynion y meini prawf asesu a chydymffurfio ag agweddau llythrennedd, rhifedd ac iechyd a diogelwch perthnasol y cymwysterau hyn. Ni ddylai dysgwyr sydd wedi cofrestru ar y cymwysterau hyn ddilyn cymhwyster arall ar yr un lefel, gyda'r un teitl neu deitl tebyg, oherwydd gall dyblygu'r dysgu effeithio ar gymhwysedd cyllid.

Cyflawni'r cymwysterau hyn

Mae'r cymwysterau hyn yn cynnwys yr unedau canlynol:

- Uned 01 Cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas (6 credyd)
- Uned 02 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymuned (6 credyd)
- Uned 03 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle (6 credyd)*

Er mwyn ennill NCFE Dyfarniad Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth, mae'n ofynnol i ddysgwyr gwblhau un uned orfodol yn llwyddiannus: Uned 01 Cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas.

Er mwyn ennill NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth, mae'n ofynnol i ddysgwyr gwblhau pob un o'r 3 uned orfodol yn llwyddiannus.

Darperir canlyniadau dysgu a meini prawf asesu pob uned yn Adran 3 (tudalen 18).

Mae'r unedau sydd wedi'u marcio â * uchod ar gael fel rhaglenni uned annibynnol ac ar gael i'w cofrestru'n unigol. Ewch i www.ncfe.org.uk/units am fwy o wybodaeth.

Er mwyn cyflawni NCFE Dyfarniad a Thystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth, rhaid i ddysgwyr ddangos yn llwyddiannus eu bod wedi cyflawni'r holl ddeilliannau dysgu a meini prawf asesu'r unedau fel y manylir arnynt ym manyleb y cymhwyster hwn. Ni ddyfernir graddau.

Os na fydd dysgwyr yn llwyddiannus, gallant ailgyflwyno gwaith o fewn y cyfnod cofrestru; fodd bynnag, efallai bydd tâl am hyn. Gellir gofyn am Dystysgrif Credyd ar gyfer dysgwyr nad ydynt yn ennill eu cymhwyster llawn ond sydd wedi cyflawni o leiaf un uned gyfan.

Cymwysterau a dyfarniadau gydag efelychiad ac asesiad mewn Amgylchedd Gwaith Realistig (AGR)

Lle mae'r canllawiau asesu ar gyfer uned yn caniatáu hynny, mae'n hanfodol bod sefydliadau sy'n dymuno gweithredu AGR yn gwneud hynny mewn amgylchedd sy'n adlewyrchu lleoliad gwaith real ac sy'n atgynhyrchu nodweddion allweddol y gweithle lle mae'r sgil sydd i'w asesu yn cael ei ddefnyddio fel arfer. Bydd hyn yn sicrhau bod unrhyw gymhwysedd a gyflawnir yn y modd hwn yn cael ei gynnal mewn cyflogaeth go iawn.

Cyfleoedd dilyniant

Gallai dysgwyr sy'n cyflawni'r cymwysterau hyn fynd ymlaen i:

- gymwysterau mewn Egwyddorion Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ar Lefel 3 neu uwch
- cymwysterau mewn Rheoli Cydraddoldeb ac Amrywiaeth mewn Sefydliadau ar Lefel 3 neu uwch.

Oherwydd perthnasedd y cymwysterau hyn i bob sector, gall dysgwyr hefyd symud ymlaen (gan gynnwys yn ochrol) i gymwysterau mewn meysydd perthnasol eraill megis:

- gwaith ieuenctid
- gwaith datblygu cymunedol
- iechyd a gofal cymdeithasol
- gwasanaeth cwsmeriaid/pynciau busnes
- gofal ac addysg blynyddoedd cynnar.

Trosglwyddo credydau

Os yw dysgwr wedi cyflawni uned a derbyn credydau, bydd NCFE yn cydnabod y profiad hwnnw ac yn caniatáu i'r credyd gael ei drosglwyddo i'r cymhwyster newydd, cyn belled â bod gan yr unedau yr un cyfeirnod Ofqual.

Unedau cyfatebol

Mae gan rai unedau unedau cyfatebol wedi'u nodi yn eu herbyn. Os yw dysgwr wedi cyflawni'r unedau hyn o'r blaen, gall eu defnyddio i gyflawni'r cymwysterau hyn. Fodd bynnag, nid oes unrhyw unedau cyfatebol wedi'u nodi ar gyfer y cymwysterau hyn.

Cydnabyddiaeth o Ddysgu Blaenorol (CDB)

Gall canolfannau gydnabod profiad o ddysgu blaenorol fel a fynnant os ydyn nhw'n fodlon bod y dystiolaeth sy'n cael ei chynnig yn cydymffurfio â gofynion y cymhwyster. Os yw CDB i'w defnyddio ar raddfa eang (ar gyfer uned gyfan neu fwy), rhaid ceisio cyngor oddi wrth Ymgynghorydd CDB.

Dyddiadau cymwysterau

Mae gan gymwysterau rheoledig ddyddiadau gorffen gweithredol a dyddiadau gorffen ardystio.

Rydym yn adolygu cymwysterau yn rheolaidd, gan weithio gyda chynrychiolwyr y sector, arbenigwyr galwedigaethol a rhanddeiliaid i wneud unrhyw newidiadau angenrheidiol i ddiwallu anghenion y sector ac i adlewyrchu datblygiadau diweddar.

Os gwneir penderfyniad i dynnu cymhwyster yn ôl, byddwn yn pennu dyddiad gorffen gweithredol ac yn rhoi rhybudd rhesymol i'n canolfannau. Byddwn hefyd yn cymryd pob cam rhesymol i ddiogelu buddiannau dysgwyr.

Bydd dyddiad gorffen gweithredol ond yn dangos ar Gofrestr Ofqual o Gymwysterau Rheoledig <https://register.ofqual.gov.uk> ac ar ein gwefan os gwnaed penderfyniad i dynnu cymhwyster yn ôl. Ar ôl y dyddiad hwn ni allwn dderbyn cofrestrïadau dysgwyr mwyach. Fodd bynnag, caniateir ardystio tan ddyddiad gorffen yr ardystiad fel bod gan ddysgwyr amser i gwblhau unrhyw raglenni astudio. Dim ond ar ôl i ddyddiad gorffen gweithredol gael ei bennu ar Gofrestr Ofqual y bydd dyddiad gorffen yr ardystiad yn ymddangos. Ar ôl y dyddiad hwn ni allwn brosesu hawliadau ardystio mwyach.

Gofynion staffio

Mae'n rhaid i ganolfannau sy'n cyflwyno unrhyw rai o gymwysterau NCFE:

- fod â nifer digonol o Aseswyr cymwys/profiadol i asesu gwaith y dysgwyr y bwriedir eu cofrestru
- bod â nifer digonol o Swyddogion Sicrhau Ansawdd Mewnol cymwys/profiadol i sicrhau ansawdd mewnol y nifer a ragwelir o Aseswyr a dysgwyr
- sicrhau bod y staff sy'n ymwneud ag asesu a sicrhau ansawdd mewnol yn derbyn hyfforddiant addas ac yn ymgymryd â datblygiad proffesiynol parhaus ystyrlon a pherthnasol
- yn gweithredu systemau a phrosesau sicrhau ansawdd mewnol effeithiol er mwyn sicrhau bod pob penderfyniad asesu yn ddibynadwy, yn gywir, yn addas, yn ddigonol a chyfoes. Dylai hyn gynnwys mesurau i sicrhau cysondeb wrth asesu
- sicrhau bod gan yr holl staff sy'n ymwneud â'r broses o sicrhau ansawdd ddigon o amser i gyflawni eu dyletswyddau yn effeithiol.

Aseswyr a Sicrhau Ansawdd Mewnol

Rhaid i staff sy'n ymwneud ag Asesu a Sicrhau Ansawdd Mewnol y cymwysterau hyn allu dangos bod ganddynt (neu eu bod yn gweithio tuag at) y wybodaeth alwedigaethol berthnasol a/neu gymhwysedd galwedigaethol, ar yr un lefel â'r unedau y maent yn eu hasesu neu'n sicrhau eu hansawdd mewnol, neu'n uwch. Gellir ennill hyn trwy brofiad a/neu gymwysterau.

Gofynion o ran adnoddau

Nid oes unrhyw ofynion adnoddau penodol ar gyfer y cymwysterau hyn.

Cymorth i ddysgwyr

Log olrhain tystiolaeth dysgwr (LETL)

Gall y LETL helpu dysgwyr i gadw golwg ar eu gwaith. Gellir lawrlwytho LETL yn rhad ac am ddim o wefan NCFE. Does dim rhaid i chi ddefnyddio'r LETL – gallwch ddyfeisio eich dogfennau olrhain tystiolaeth eich hun yn lle hynny.

Dylai unrhyw ddogfennau y byddwch yn eu cynhyrchu ganiatáu i ddysgwyr olrhain eu cyflawniad yn erbyn pob canlyniad dysgu gofynnol a maen prawf asesu a chynnwys:

- gwybodaeth am gynnwys, argaeledd a lleoliad gweithdrefnau a pholisïau NCFE
- cyngor ar fecanweithiau cymorth i ddysgwyr sy'n cael anawsterau gyda'u hastudiaethau
- mecanwaith i Aseswyr a Safonwyr Mewnol ddilysu tystiolaeth a chyflawniad ar gyfer pob uned.

Cefnogaeth i ganolfannau

Rhaid defnyddio manyleb y cymhwyster hwn ochr yn ochr â'r llawlyfr cymorth gorfodol sydd ar gael ar wefan NCFE. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth ategol ychwanegol i helpu gyda chynllunio, cyflawni ac asesu.

Mae manyleb y cymhwyster hwn yn cynnwys yr holl wybodaeth benodol i gymhwyster y bydd ei hangen arnoch nad yw'n cael ei chynnwys yn y llawlyfr cefnogi.

Mae nifer o ddogfennau ar gael ar wefan NCFE a allai fod yn ddefnyddiol i ganolfannau.

Canllaw Cymorth y Ganolfan

Mae hwn yn esbonio popeth sydd angen i chi ei wybod, o sut i wneud cais i ddod yn ganolfan a gymeradwyr gan NCFE, i gofrestru eich dysgwyr a hawlio eu tystysgrifau a phopeth rhyngddynt. Rhaid i ganolfannau geisio cymeradwyaeth i gynnig cymhwyster. Dim ond dysgwyr o ganolfannau cymeradwy all gael tystysgrif.

Polisi Addasiadau Rhesymol ac Ystyriaethau Arbennig

Mae'r polisi hwn wedi'i anelu at ein cwsmeriaid, gan gynnwys dysgwyr, sy'n defnyddio ein cynnyrch a'n gwasanaethau ac sy'n cyflwyno ceisiadau am addasiadau rhesymol ac ystyriaethau arbennig. Mae'r polisi i'w weld ar wefan NCFE.

Mapiau pwnc

Mae ein cyfres o fapiau pwnc yn dangos y cymwysterau sydd ar gael gennym ym mhob sector arbenigol a sut maent yn cysylltu â'i gilydd. Maent yn dangos sut y gallwch chi blotio llwybrau ar gyfer eich dysgwyr ar wahanol lefelau o lefel mynediad hyd at addysg uwch neu'r gweithlu, gyda chymwysterau ategol ar hyd y ffordd.

Ffioedd a Phrisiau

Cyhoeddir y ddogfen hon yn y gwanwyn ar gyfer y flwyddyn academaidd sydd i ddod.

Gwefannau defnyddiol

Efallai y bydd y wefan ganlynol yn ddefnyddiol i ganolfannau ar gyfer deunyddiau ac adnoddau i'w cynorthwyo i gyflwyno'r cymwysterau hyn:

- Swyddfa Ystadegau Gwladol – Ystadegau Cymdogaeth <http://neighbourhood.statistics.gov.uk/>

Hyfforddiant a chefnogaeth

Gallwn ddarparu sesiynau hyfforddi ar gyfer Aseswyr a Safonwyr Mewnol. Mae hyfforddiant pwnc-benodol pwrpasol hefyd ar gael. Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â'n tîm Sicrhau Ansawdd ar 0191 239 8000.

Adnoddau dysgu

Gellir prynu deunyddiau i gefnogi cyflwyno'r cymwysterau hyn gan y Partner canlynol:

- Learning Curve Group
info@learningcurvegroup.co.uk
- Hallmark Education (01332 410067)
info@hallmarkeducation.org.uk

Rhaid i'r adnoddau a'r deunyddiau a ddefnyddir wrth gyflenwi'r cymwysterau hyn fod yn briodol i oedran a dylid rhoi ystyriaeth briodol i les a diogelu dysgwyr yn unol â pholisi diogelu eich sefydliad wrth ddatblygu neu ddewis deunyddiau cyflenwi.

Cysylltiadau â Safonau Sgiliau Cenedlaethol

Ar gyfer y cymwysterau hyn rydym wedi amlygu lle gellir dod o hyd i gyfleoedd dysgu ar gyfer y cymwysterau Sgiliau Gweithredol.

Gellir defnyddio'r cymwysterau hyn i ddatblygu:

- Sgiliau Saesneg
- Sgiliau Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu

Mae Adran 4 (tudalen 36) yn dangos sut mae unedau'r cymwysterau hyn yn berthnasol i'r sgiliau uchod.

Os yw dysgwr yn dymuno ennill cymhwyster Sgiliau Gweithredol, rhaid iddo lwyddo yn yr asesiad Sgiliau Gweithredol perthnasol.

Mae'r cymwysterau hyn hefyd wedi'u mapio i'r fframwaith Sgiliau Personol, Dysgu a Meddwl (PLTS). Mae'r fframwaith yn disgrifio'r rhinweddau a'r sgiliau sydd eu hangen i lwyddo mewn dysgu a bywyd. Datblygwyd y fframwaith PLTS dros nifer o flynyddoedd mewn ymgynghoriad â chyflogwyr, rhieni, ysgolion, myfyrwyr a'r cyhoedd yn ehangach. Am fapio mwy manwl, gweler Adran 4 (tudalen 36).

Adran 2

Asesu a safoni

Asesu a safoni

Sut caiff y cymwysterau hyn eu hasesu

Asesu yw'r broses o fesur sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth dysgwyr yn erbyn y safonau a osodir mewn cymhwyster.

Mae NCFE Dyfarniad a Thystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth yn cael eu hasesu'n fewnol.

Oni nodir yn wahanol yn y fanyleb hon, rhaid i bob dysgwyr sy'n cymryd y cymhwyster hwn gael ei asesu yn Saesneg a rhaid i'r holl dystiolaeth asesu a gyflwynir ar gyfer sicrhau ansawdd allanol fod yn Saesneg.

Asesiad mewnol

Rhaid i bob dysgwyr greu portffolio o dystiolaeth sy'n dangos cyflawni'r holl ganlyniadau dysgu a meini prawf asesu sy'n gysylltiedig â phob uned. Ar ôl cwblhau pob uned, rhaid i ddysgwyr ddatgan mai eu gwaith nhw eu hunain yw'r gwaith a gynhyrchwyd. Rhaid i'r aseswr gydlfnodi hyn. Darperir enghreifftiau o dystiolaeth addas ar gyfer y portffolio ar gyfer pob uned yn Adran 3 (tudalen 18).

Gallai'r prif ddarnau o dystiolaeth ar gyfer y portffolio gynnwys (dim trefn benodol):

- arsylwad gan Aseswr – rhestrau gwirio arsylwi wedi'u cwblhau a chynlluniau gweithredu cysylltiedig
- tystiolaeth tyst
- prawf o waith y dysgwyr
- taflenni gwaith
- aseiniadau/prosiectau/adroddiadau
- cofnod o drafodaeth broffesiynol
- cofnod o gwestiynau llafar ac ysgrifenedig
- adroddiadau dysgwyr a chyfoedion
- Cydnabyddiaeth o Ddysgu Blaenorol (CDB).

Gellir tynnu tystiolaeth o sefyllfaoedd gwirioneddol neu efelychiad, lle bo'n briodol.

Darperir canllawiau asesu ar gyfer pob uned. Gall aseswyr ddefnyddio dulliau asesu eraill cyn belled â'u bod yn ddilys ac yn ddibynadwy a'u bod yn cynnal uniondeb yr asesiad a'r safonau sy'n ofynnol gan y cymwysterau hyn. Gellid tynnu dulliau asesu derbynol o'r rhestr uchod.

Rhaid i aseswyr fod yn fodlon bod dysgwyr wedi cyflawni'r holl ddeilliannau dysgu a'r meini prawf asesu sy'n gysylltiedig â'r uned sy'n cael ei hasesu, cyn penderfynu a yw dysgwyr wedi bod yn llwyddiannus. Mae aseswyr hefyd yn gyfrifol am gefnogi dysgwyr drwy'r broses asesu.

I gymeradwyo dulliau asesu mewnol ar wahân i adeiladu portffolio, cysylltwch â'r tîm Sicrhau Ansawdd ar 0191 239 8000.

Safoni

Safoni yw'r broses a ddefnyddiwn i gadarnhau bod y penderfyniadau asesu a wneir mewn canolfannau yn:

- benderfyniadau a wnaed gan Aseswyr cymwys a chymwys
- cynnyrch arfer asesu cadarn a theg

- cael eu cofnodi'n gywir ac yn briodol.

Rydym yn gwneud hyn drwy:

- safoni mewnol – chi fydd yn gwneud hyn
- safoni allanol – a gynhelir trwy ein Safonwyr Allanol a fydd, trwy eich cefnogi chi, yn sicrhau bod asesiadau yn bodloni safonau y cytunwyd arnynt yn genedlaethol a bod eich systemau sicrhau ansawdd yn parhau i fodloni ein meini prawf cymeradwyo canolfan.

Mae'r Safonwr Mewnol yn darparu cyswllt hanfodol rhwng yr Aseswyr a'r Safonwr Allanol ac yn gweithredu fel asiant sicrhau ansawdd y ganolfan.

Os hoffech wybod mwy am gyfrifoldebau Aseswyr a Safonwyr Mewnol ac Allanol cyfeiriwch at ein Canllaw Cymorth i Ganolfannau.

Adran 3

Strwythur a chynnwys

Strwythur a chynnwys

Mae'r adran hon yn rhoi manylion am strwythur a chynnwys y cymwysterau hyn.

Mae crynodeb yr uned yn rhoi trosolwg o bob uned gan gynnwys:

- teitl yr uned
- trosolwg yr uned
- oriau dysgu dan arweiniad
- gwerth credyd
- lefel
- arwydd a yw uned yn orfodol neu'n ddewisol.

Yn dilyn crynodeb yr uned mae gwybodaeth fanwl ar gyfer pob uned yn cynnwys:

- teitl a rhif yr uned
- canlyniadau dysgu (bydd y dysgwr) a meini prawf asesu (mae'r dysgwr yn gallu)
- canllawiau asesu (mathau o dystiolaeth ar gyfer asesu mewnol)

Nodir rhif rheoledig yr uned mewn cromfachau ar gyfer pob uned (ee M/100/7116). Fodd bynnag, er mwyn ei gwneud yn haws croesgyfeirio, asesu a safoni, rydym wedi defnyddio system rifo ddilyniannol yn y ddogfen hon ar gyfer pob uned.

Am fwy o wybodaeth neu arweiniad am y cymwysterau hyn, cysylltwch â'n tîm Ymchwil a Datblygu Cynnyrch ar 0191 239 8000.

Crynodebau uned

Uned 01 Cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas (D/506/2234)

Yn yr uned hon bydd y dysgwr yn ystyried beth yw ystyr y termau 'cydraddoldeb' ac 'amrywiaeth'. Byddant yn datblygu dealltwriaeth o effeithiau stereoteipio, labelu, rhagfarn a gwahaniaethu a byddant yn dechrau deall y gwahanol nodweddion sy'n ein gwneud ni yr hyn ydym ni.

Oriau dysgu dan arweiniad 60
Gwerth credyd: 6
Lefel: 2

Mae'r uned hon yn **orfodol** ar gyfer NCFE Dyfarniad Lefel 2 ac NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth.

Uned 02

Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymuned (H/506/2235)

Yn yr uned hon bydd y dysgwr yn ystyried maint a gwerth amrywiaeth o fewn cymuned ddewisol. Fel rhan o hyn byddant yn datblygu dealltwriaeth o'r anghydraddoldebau posibl a all ddigwydd o fewn cymuned a'r gwasanaethau cymorth a grwpiau sy'n bodoli i sicrhau bod cydraddoldeb ac amrywiaeth yn cael eu cynnal.

Oriau dysgu dan arweiniad: 60
Gwerth credyd: 6
Lefel: 2

Mae'r uned hon yn **orfodol** ar gyfer NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth.

Crynodebau uned (parhad)

Uned 03 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle (K/506/2236)

Yn yr uned hon bydd y dysgwr yn datblygu dealltwriaeth o ystyr cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle. Bydd hyn yn cynnwys sut mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn cael eu monitro yn y gweithle a sut mae hawliau unigolion yn cael eu hamddiffyn.

Oriau dysgu dan arweiniad: 60

Gwerth credyd: 6

Lefel: 2

Mae'r uned hon yn **orfodol** ar gyfer NCFE Tystysgrif Lefel 2 mewn Cydraddoldeb ac Amrywiaeth.

Uned 01 Cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas (D/506/2234)

Bydd y dysgwr yn:

- 1 Deall beth yw cydraddoldeb

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio'r hyn a olygir gan 'gydraddoldeb'
- 1.2 Diffinio'r termau canlynol:
  - stereoteipio
  - rhagfarn
  - labelu
  - nodweddion gwarchoddedig
  - cyfle cyfartal
  - gweithredu cadarnhaol
  - gwahaniaethu
  - gwahaniaethu trwy gysylltiad
- 1.3 Disgrifio enghreifftiau o gyfle cyfartal o fewn cymdeithas
- 1.4 Disgrifio enghreifftiau o anghydraddoldeb o fewn cymdeithas

Bydd y dysgwr yn:

- 2 Deall beth yw amrywiaeth

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Disgrifio'r hyn a olygir gan 'amrywiaeth'
- 2.2 Nodi'r amrywiaeth sy'n bodoli o fewn cymdeithas, gan edrych ar:
  - ddiddordebau
  - credoau
  - oedran
  - ffyrdd o fyw
  - nodweddion personol
  - hunaniaethau diwylliannol
- 2.3 Disgrifio'r cyfraniad y mae'r amrywiadau hyn yn ei wneud i amrywiaeth gyffredinol cymdeithas
- 2.4 Disgrifio sut mae amrywiaeth yn cyfoethogi eu bywyd eu hunain
- 2.5 Egluro pam ei bod yn bwysig parchu gwahaniaethau unigolion
- 2.6 Disgrifio sut y dylid parchu'r gwahaniaethau hyn

Uned 01 Cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas (D/506/2234) (parhad)

Bydd y dysgwr yn:

- 3 Deall effeithiau stereoteipio a labelu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Esbonio pam mae rhai pobl yn stereoteipio eraill
- 3.2 Disgrifio'r effeithiau niweidiol y gall stereoteipio a labelu eu cael ar unigolion
- 3.3 Disgrifio ffyrdd y mae stereoteipio yn cael ei annog mewn cymdeithas

Bydd y dysgwr yn:

- 4 Deall effeithiau rhagfarn a gwahaniaethu

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Disgrifio sut y gall pobl ddatblygu rhagfarnau
- 4.2 Disgrifio'r mathau o wahaniaethu a rhagfarnau a all fodoli mewn cymdeithas
- 4.3 Disgrifio'r gwahaniaeth rhwng gwahaniaethu anuniongyrchol ac uniongyrchol
- 4.4 Rhoi enghreifftiau o wahaniaethu anuniongyrchol ac uniongyrchol
- 4.5 Disgrifio'r effeithiau y gall gwahanol fathau o wahaniaethu eu cael ar unigolion
- 4.6 Disgrifio'r effeithiau y gall gwahanol fathau o ragfarn eu cael ar unigolion

Bydd y dysgwr yn:

- 5 Deall y ffyrdd y gallai pobl ddewis disgrifio eu hunain

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 5.1 Disgrifio ffactorau a nodweddion sy'n gwneud person yr hyn ydyn nhw, gan gynnwys:
  - nodweddion corfforol
  - hoff a chas bethau
  - gwerthoedd a chredoau
  - diddordebau personol
  - crefyddol a diwylliannol
  - daearyddol
- 5.2 Disgrifio ystyr 'hunaniaethau lluosog'
- 5.3 Disgrifio eu hunaniaethau lluosog eu hunain
- 5.4 Disgrifio hunaniaethau lluosog person arall
- 5.5 Egluro sut y gall unigolyn nodi ei fod yn perthyn i nifer o grwpiau gwahanol

Uned 01 Cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas (D/506/2234) (parhad)

Canllawiau asesu

Lle gofynnir am enghreifftiau, mae enghreifftiau bywyd go iawn sy'n ymwneud yn bersonol â'r dysgwr yn ddelfrydol i annog myfyrdod personol, ond mae astudiaethau achos neu enghreifftiau wedi'u creu yn dderbyniol drwyddi draw.

Mathau o dystiolaeth: Adroddiad neu gyflwyniad dysgwr

Meini prawf asesu: 1.1–1.4, 2.1–2.6, 3.1–3.3, 4.1–4.6, 5.1–5.5

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr gynhyrchu cyfres o adroddiadau neu gyflwyniadau i fodloni'r meini prawf asesu ac archwilio cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn cymdeithas. Lle bo modd, dylid cymryd enghreifftiau o fywyd go iawn neu o brofiadau'r dysgwyr eu hunain. Dylai dysgwyr gydnabod bod pobl yn wahanol yn y ffordd y maent yn edrych, yn gwisgo, yn ymddwyn, yn eu credoau, lle maent yn gweithio ac yn byw, eu math o deulu, eu rhyw, eu hoedran ac yn y blaen a bod hyn yn cyfoethogi cymdeithas.

Wrth ystyried stereoteipio, dylai dysgwyr drafod y rhesymau y gall pobl stereoteipio gan gynnwys ei fod yn helpu pobl i ddelio â gwahaniaethau, ffurfio hunaniaeth grŵp, yn gwneud i bobl deimlo'n ddiogel ac yn gallu caniatáu i bobl geisio cyfiawnhau gweithredoedd neu gredoau. Gallai dysgwyr hefyd ddisgrifio'r effeithiau y gall stereoteipio eu cael, er enghraifft: gormes, dadrymuso, gwahaniaethu, ecsbloetio neu golli hawliau.

Dylai 'hunaniaethau lluosog' gyfeirio at y gwahanol agweddau ar bersonoliaeth unigolyn, er enghraifft mam/gwraig/athrawes/Catholig. Efallai y bydd y dysgwr am ddisgrifio nifer o bobl y mae'n eu hadnabod ac ystyried eu gwahanol hunaniaethau.

Math o dystiolaeth: Astudiaethau achos anodedig

Meini prawf asesu: 1.3, 1.4

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr chwilio am astudiaethau achos gan y cyfryngau am enghreifftiau o gyfle cyfartal ac anghydraddoldeb. Yna gallai'r dysgwr gynhyrchu adroddiad neu roi cyflwyniad yn amlinellu'r enghreifftiau.

Mathau o dystiolaeth: Chwarae rôl/sgets

Meini prawf asesu: 1.1–1.4, 2.1–2.6, 3.1–3.3, 4.1–4.6, 5.1–5.5

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr gynhyrchu sgets neu chwarae rôl yn dangos sefyllfaoedd lle mae cyfle cyfartal ac anghydraddoldeb yn digwydd. Gallen nhw hefyd ddangos enghreifftiau o bobl yn parchu gwahaniaethau a pham ei fod yn bwysig.

Mathau o dystiolaeth: Holi ysgrifenedig neu lafar

Meini prawf asesu: 1.1–1.4, 2.1–2.6, 3.1–3.3, 4.1–4.6, 5.1–5.5

Gwybodaeth ychwanegol: Gellid rhoi cwestiynau ysgrifenedig neu lafar i ddysgwyr yn ymwneud â chydraddoldeb, amrywiaeth, stereoteipio, rhagfarn a gwahaniaethu. Lle defnyddir cwestiynu llafar, dylid cynnwys cwestiynau, ymatebion dysgwyr ac adborth yr Aseswr yn nhystiolaeth tyst yr Aseswr (neu'r arsylwr).

Fel arall, gellid recordio cwestiynau ac atebion llafar trwy ddulliau sain neu fideo gan gynnwys adborth yr Aseswr.

Mathau o dystiolaeth: Arsylwi aseswr a nodiadau dysgwyr

Meini prawf asesu: 5.1–5.5

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr wneud ymarfer grŵp lle cyflwynir nifer o wahanol grwpiau a gofynnir i ddysgwyr roi eu hunain yn y grwpiau y maent yn teimlo eu bod yn perthyn iddynt. Gellid dilyn hyn gan nodiadau dysgwyr i ddisgrifio eu hunaniaethau lluosog eu hunain a'r grwpiau lluosog mewn cymdeithas.

Gallai'r dysgwyr hefyd gynnal ymarfer grŵp yn trafod y ffactorau unigol sy'n eu ffurfio nhw eu hunain a'u cyfoedion. Gallai arsylwad Aseswr ddogfennu eu cyfraniad unigol i'r ymarfer a ddilyniir gan nodiadau dysgwyr. Gallai'r nodiadau ddangos ffactorau megis rhywedd, rhywioldeb, hil, diwylliant, crefydd, grwpiau economaidd a chymdeithasol, priodoleddau corfforol, credoau gwleidyddol, gwahaniaethau rhanbarthol, galluoedd ac anableddau.

Math o dystiolaeth: Ffotograffau/delweddau anodedig

Meini prawf asesu: 5.1–5.5

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai'r dysgwyr gynhyrchu delweddau neu ddiagramau wedi'u hanodi yn dangos dealltwriaeth o'r gwahanol ffactorau a nodweddion sy'n gwneud rhywun yr hyn ydyn nhw. Gallent gynnwys diagram (efallai diagram anodedig ohonynt eu hunain) yn amlinellu eu hunaniaethau lluosog eu hunain a hunaniaethau lluosog person arall.

Uned 02 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymuned (H/506/2235)

Bydd y dysgwr yn:

- 1 Deall maint yr amrywiaeth o fewn cymuned

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio maint yr amrywiaeth sy'n bodoli o fewn cymuned
- 1.2 Rhoi enghreifftiau o amrywiaeth ffisegol o fewn cymuned

Bydd y dysgwr yn:

- 2 Deall y gwerth i gymunedau wrth greu a chynnal amgylchedd amrywiol

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Disgrifio'r mathau o gydraddoldeb a all ddigwydd o fewn cymuned
- 2.2 Disgrifio manteision cydraddoldeb ac amrywiaeth o fewn cymuned

Bydd y dysgwr yn:

- 3 Deall yr anghydraddoldeb posibl a all ddigwydd o fewn cymuned

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Disgrifio'r mathau o anghydraddoldeb a all ddigwydd o fewn cymuned
- 3.2 Disgrifio'r bygythiadau a allai fodoli i gydraddoldeb ac amrywiaeth o fewn cymuned

Bydd y dysgwr yn:

- 4 Deall y gwasanaethau cymorth a'r grwpiau sy'n bodoli o fewn cymuned i sicrhau bod cydraddoldeb ac amrywiaeth yn cael eu cynnal

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 4.1 Disgrifio'r ystod o wasanaethau a grwpiau cymorth sy'n bodoli o fewn cymuned i gefnogi hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth
- 4.2 Nodi defnyddwyr posibl y gwasanaethau cymorth a'r grwpiau

Uned 02 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymuned (H/506/2235) (parhad)

Canllawiau asesu

'Mae cymuned', yn yr uned hon, yn cyfeirio at unrhyw gymuned. Nid oes rhaid i hon fod yn gymuned y mae'r dysgwr yn rhan ohoni.

Mathau o dystiolaeth: Adroddiad/cyflwyniad dysgwyr

Meini prawf asesu: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr gynhyrchu adroddiad neu gyflwyniad yn dangos dealltwriaeth o faint yr amrywiaeth o fewn cymuned, gwerth amrywiaeth i gymuned, yr anghydraddoldeb a all fodoli o fewn cymunedau a ffynonellau gwasanaethau cymorth a grwpiau sy'n bodoli o fewn cymunedau i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth.

Mathau o dystiolaeth: Holi ysgrifenedig neu lafar

Meini prawf asesu: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2

Gwybodaeth ychwanegol: Gellid rhoi cwestiynau ysgrifenedig neu lafar i ddysgwyr yn ymwneud â graddau amrywiaeth o fewn cymuned, gwerth amrywiaeth i gymuned, yr anghydraddoldeb a all fodoli o fewn cymunedau a ffynonellau gwasanaethau cymorth a grwpiau sy'n bodoli o fewn cymunedau i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth.

Lle defnyddir cwestiynu llafar, dylid cynnwys cwestiynau, ymatebion dysgwyr ac adborth yr Aseswr yn nhystiolaeth tyst yr Aseswr (neu'r arsylwr).

Fel arall, gellid recordio cwestiynau ac atebion llafar trwy ddulliau sain neu fideo gan gynnwys adborth yr Aseswr.

Math o dystiolaeth: Prosiect neu aseiniad gyda nodiadau dysgwyr

Meini prawf asesu: 1.1, 1.2, 4.1, 4.2

Gwybodaeth ychwanegol: Gellid gofyn i ddysgwyr fynd allan i gymuned (lle bo modd) i wneud ymchwil; byddai rhyngwyd a mathau eraill o ymchwil hefyd yn dderbyniol. Dylai dysgwyr allu darparu tystiolaeth fel y defnydd o ystadegau o gynghorau/llyfrgelloedd/clybiau lleol a chyfeiriaduron ffôn, yn ogystal ag esboniadau/lluniau o'r ardal i ddangos amrywiaeth, ee blaenau siopau neu arwyddion ffyrdd.

Mathau o dystiolaeth: Holiadur ac adroddiad/cyflwyniad dysgwyr

Meini prawf asesu: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2, 4.1

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr lunio a chynnal holiadur ar gyfer teulu a ffrindiau am gydraddoldeb ac amrywiaeth yn eu cymuned. Gallai'r holiadur hefyd gwmpasu unrhyw fygythiadau presennol i gydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymuned a gofyn am enghreifftiau. Yna gallai'r dysgwyr

Uned 02 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gymuned (H/506/2235) (parhad)

gynhyrchu adroddiad neu gyflwyniad ar eu canfyddiadau a disgrifio a fu problemau yn yr ardal o ran cydraddoldeb ac amrywiaeth, gan ddefnyddio (er enghraifft) papurau newydd, teledu a'r rhyngwyd i roi enghreifftiau.

Uned 03 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle (K/506/2236)

Bydd y dysgwr yn:

- 1 Deall ystyr cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 1.1 Disgrifio beth mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn ei olygu i sefydliadau mewn perthynas â:
  - recriwtio
  - cyflog
  - amodau
  - cyfleoedd dyrchafiad
- 1.2 Disgrifio'r manteision i sefydliad o gael gweithlu amrywiol
- 1.3 Disgrifio sut y gall sefydliadau hyrwyddo a chynnal cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle
- 1.4 Disgrifio'r anawsterau a all godi wrth geisio sefydlu a chynnal gweithle amrywiol
- 1.5 Disgrifio sut y gall gweithwyr hyrwyddo a chynnal cydraddoldeb ac amrywiaeth

Bydd y dysgwr yn:

- 2 Deall sut mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn cael eu monitro yn y gweithle

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 2.1 Disgrifio polisïau, codau ymddygiad a chanllawiau sy'n ymwneud â chydraddoldeb yn y gweithle sy'n annog ac yn diogelu cydraddoldeb ac amrywiaeth
- 2.2 Disgrifio sut mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn cael eu monitro yn y gweithle
- 2.3 Disgrifio sancsiynau sefydliad ar weithwyr am dorri eu polisïau, codau ymddygiad neu ganllawiau mewn perthynas â chydraddoldeb ac amrywiaeth
- 2.4 Disgrifio canlyniadau i sefydliad o beidio â cheisio creu neu gynnal amgylchedd amrywiol a chyfartal, gan edrych ar:
  - ganlyniadau cyfreithiol
  - canlyniadau economaidd/busnes
  - canlyniadau cymdeithasol/moesol
- 2.5 Amlinellu unrhyw ddyletswyddau ychwanegol a osodir ar sefydliadau yn y sector cyhoeddus o dan y ddeddfwriaeth cydraddoldeb gyfredol

Bydd y dysgwr yn:

- 3 Deall sut mae hawliau unigolion yn cael eu diogelu yn y gweithle

Mae'r dysgwr yn gallu:

- 3.1 Disgrifio'r hawliau sydd gan unigolion o dan y ddeddfwriaeth gyfredol
- 3.2 Disgrifio'r cyfrifoldebau ar gyfer cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle:

- cyflogeion
  - cyflogwyr
- 3.3 Disgrifio'r gwahaniaeth rhwng gweithredu cadarnhaol a gwahaniaethu cadarnhaol
- 3.4 Egluro pwysigrwydd sicrhau bod gweithdrefnau cydraddoldeb ac amrywiaeth yn cael eu dilyn yn y gweithle
- 3.5 Disgrifio'r mathau o sefydliad sy'n darparu cefnogaeth a gwybodaeth am hawliau unigolion mewn perthynas â chydaddoldeb ac amrywiaeth
- 3.6 Disgrifio'r gwasanaethau y gall y sefydliadau hyn eu cynnig i unigolion

Canllawiau asesu

Nid oes rhaid i'r dysgwyr fod mewn cyflogaeth i gwblhau'r gweithgareddau. Os bydd y dysgwyr yn dewis ei weithle ei hun i'w ddefnyddio fel enghraifft ac yn gweld nad oes ganddo arferion cydraddoldeb ac amrywiaeth da, gellir cymryd awgrymiadau o welliannau neu gymariaethau ag arferion gwell fel tystiolaeth.

Mathau o dystiolaeth: Adroddiad/cyflwyniad dysgwyr

Meini prawf asesu: 1.1–1.5, 2.1–2.5, 3.1–3.6

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr lunio adroddiad yn amlinellu'r materion sy'n ymwneud â chydaddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle, sut mae'n cael ei fonitro a sut mae hawliau'n cael eu gwarchod.

Mathau o dystiolaeth: Holi ysgrifenedig/llafar

Meini prawf asesu: 1.1–1.5, 2.1–2.5, 3.1–3.6

Gwybodaeth ychwanegol: Gellid rhoi cwestiynau ysgrifenedig neu lafar i ddysgwyr yn ymwneud â chydaddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle. Lle defnyddir cwestiynu llafar, dylid cynnwys cwestiynau, ymatebion dysgwyr ac adborth yr Aseswr yn nhystiolaeth tyst yr Aseswr (neu'r arsylwr).

Fel arall, gellid recordio cwestiynau ac atebion llafar trwy ddulliau sain neu fideo gan gynnwys adborth yr Aseswr.

Mathau o dystiolaeth: Dogfennau/astudiaethau achos/erthyglau anodedig

Meini prawf asesu: 1.1–1.5, 2.1–2.5, 3.1–3.6

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr gynhyrchu dogfennau (ee dogfennau polisi neu ddeddfwriaeth), astudiaethau achos neu erthyglau newyddion a'u hanodi i ddangos dealltwriaeth o gydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle a sut mae'n cael ei hyrwyddo a'i fonitro gan sefydliadau penodol.

Uned 03 Cydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle (K/506/2236) (parhad)

Canllawiau asesu (parhad)

Math o dystiolaeth: Holiadur

Meini prawf asesu: 1.1–1.5, 2.1–2.5

Gwybodaeth ychwanegol: Gallai dysgwyr ddewis sefydliad y maent eisoes mewn cysylltiad ag ef neu ysgrifennu at sefydliad arall i ofyn iddynt gwblhau holiadur, gan gynnwys cwestiynau am gydraddoldeb ac amrywiaeth yn y gweithle. Dylai dysgwyr naill ai gyflwyno'r canlyniadau neu gynhyrchu dogfen ysgrifenedig yn trafod yr atebion, a gallent wneud awgrymiadau ar gyfer gwella neu amlygu arfer da gan ddefnyddio eu canfyddiadau.

Mae'r mathau o dystiolaeth a restrir uchod at ddibenion arweiniad yn unig. O fewn portffolios dysgwyr, mae mathau eraill o dystiolaeth yn dderbyniol os ymdrinnir â'r holl ganlyniadau dysgu a'r meini prawf asesu ac os gellir safoni'r dystiolaeth a gynhyrchwyd yn fewnol ac yn allanol. I gymeradwyo dulliau asesu mewnol ar wahân i adeiladu portffolio, cysylltwch â thîm Sicrhau Ansawdd NCFE.

Adran 4

Cysylltiadau â Safonau Sgiliau Cenedlaethol

Cysylltiadau â Safonau Sgiliau Cenedlaethol

Rydym wedi amlygu lle gellir dod o hyd i gyfleoedd dysgu ar gyfer y cymwysterau Sgiliau Gweithredol. Gallai'r gweithgareddau y mae dysgwyr yn eu gwneud wrth gwblhau'r cymwysterau hyn eu helpu i'w paratoi ar gyfer eu hasesiadau Sgiliau Gweithredol.

Rydym hefyd wedi amlygu pa rai o'r Sgiliau Dysgu a Meddwl Personol (PLTS) sy'n cysylltu ag unedau'r cymwysterau hyn.

Mae'r mapio ond ar lefel yr uned.

Saesneg

Pob uned

Mathemateg

Nid oes unrhyw gyfleoedd penodol i ddatblygu'r sgil hwn

TGCh

Pob uned

Ymholwyr Annibynnol PLTS

Pob uned

Meddylwyr Creadigol PLTS

Nid oes unrhyw gyfleoedd penodol i ddatblygu'r sgil hwn

Dysgwyr Myfyriol PLTS

Uned 01

Gweithwyr Tîm PLTS

Pob uned

Hunan-reolwyr PLTS

Nid oes unrhyw gyfleoedd penodol i ddatblygu'r sgil hwn

Cyfranogwyr Effeithiol PLTS

Nid oes unrhyw gyfleoedd penodol i ddatblygu'r sgil hwn

Am ragor o wybodaeth cysylltwch ag aelod o'r Tîm Cymorth i Gwsmeriaid.

Adran 5

Gwybodaeth gyffredinol

Gwybodaeth gyffredinol

Cyfleoedd cyfartal

Mae NCFE yn llwyr gefnogi egwyddor cyfle cyfartal ac yn gwrthwynebu pob gwahaniaethu anghyfreithlon neu annheg ar sail gallu, oedran, lliw, diwylliant, anabledd, amgylchiadau domestig, statws cyflogaeth, rhyw, statws priodasol, cenedligrwydd, cyfeiriadedd gwleidyddol, tarddiad hiliol, credoau crefyddol, cyfeiriadedd rhywiol a chefnidir cymdeithasol. Nod NCFE yw sicrhau bod cyfle cyfartal yn cael ei hyrwyddo a bod gwahaniaethu anghyfreithlon neu annheg, boed yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, yn cael ei ddileu o ran arferion cyflogaeth ac o ran mynediad at y cymwysterau. Mae copi o'n polisi Amrywiaeth a Chydraddoldeb ar gael ar wefan NCFE.

Amrywiaeth, mynediad a chynhwysiant

Mae ein cymwysterau a'n hasesiadau cysylltiedig wedi'u cynllunio i fod yn hygyrch, yn gynhwysol ac yn anwahaniaethol. Mae NCFE yn gwerthuso ac yn monitro'r 6 llinyn amrywiaeth yn rheolaidd (rhyw, oedran, hil, anabledd, crefydd, cyfeiriadedd rhywiol) trwy gydol y broses ddatblygu yn ogystal â thrwy gydol y prosesau cyflwyno, cymedroli allanol a threfniadau asesu allanol cymwysterau byw. Mae hyn yn sicrhau bod agweddau cadarnhaol a chysylltiadau da yn cael eu hyrwyddo, na ddefnyddir iaith wahaniaethol a bod ein gweithdrefnau asesu yn gwbl gynhwysol.

Dylai dysgwyr sydd angen addasiadau rhesymol neu ystyriaeth arbennig drafod eu gofynion â'u Tiwtor, a ddylai gyfeirio at ein polisi Addasiadau Rhesymol ac Ystyriaethau Arbennig i gael arweiniad.

I gael mwy o wybodaeth am y polisi Addasiadau Rhesymol ac Ystyriaethau Arbennig gweler gwefan NCFE

Diogelu data

Mae NCFE wedi'i gofrestru o dan y Ddeddf Diogelu Data ac mae wedi ymrwmo i gynnal y safonau uchaf posibl wrth drin gwybodaeth bersonol.

Cysylltwch â ni

NCFE
Q6
Quorum Park
Benton Lane
Newcastle upon Tyne
NE12 8BT

Ffôn: 0191 239 8000*
Ffacs: 0191 239 8001
E-bost: customersupport@ncfe.org.uk
Gwefan: www.ncfe.org.uk

Hawlfraint NCFE © 2022 Cedwir pob hawl yn fyd-eang

Fersiwn 3.2 Mehefin 2022

Mae'r wybodaeth yn y fanyleb gymhwyster hon yn gywir adeg ei chyhoeddi ond gall fod yn destun newid.

Mae NCFE yn elusen gofrestrdedig (Rhif Elusen Gofrestredig 1034808) ac yn gwmni cyfyngedig trwy warant (Rhif Cwmni 2896700).

Mae CACHE; Council for Awards in Care, Health and Education; a NNEB yn nodau masnach cofrestredig sy'n eiddo i NCFE.

Mae'r holl ddeunydd yn y cyhoeddiad hwn yn cael ei warchod gan hawlfraint.

* I barhau i wella ein lefelau gwasanaeth cwsmeriaid, gall galwadau ffôn gael eu recordio at ddibenion hyfforddiant ac ansawdd.